

O MINUNATĂ CĂLĂUZĂ A MUNCII ȘTIINȚIFICE *)

DE

ACADEMICIAN TRAIAN SĂVULESCU
PREȘEDINTELE ACADEMIEI R.P.R.

S'au împlinit doi ani dela publicarea genialei lucrări a lui I. V. Stalin « **Marxismul și problemele lingvisticii** ».

În acest scurt interval, imensa însemnătate a acestei lucrări s'a vădit tot mai mult; lucrarea tovarășului Stalin a marcat un punct de cotitură în știința limbii, deschizându-i larg căile unui continuu progres pe baza materialismului dialectic, a dat un uriaș avânt dezvoltării științei din U.R.S.S., din țările de democrație populară și constituie un îndreptar măreț în lupta oamenilor de știință progresiști din lumea întreagă. « **Marxismul și problemele lingvisticii** » este astăzi o lucrare de căpătâi pentru oamenii de știință care își consacră eforturile activității pașnice creatoare, progresului societății.

Rezolvând problemele fundamentale ale lingvisticii, marele corifeu al științei, I. V. Stalin, a îmbogățit cu teze de o excepțională însemnătate teoretică și practică tezaurul concepției materialist-dialectice, a dezvoltat în mod genial învățătura marxistă despre baza și suprastructura societății, elaborând o teorie unitară și completă despre suprastructură, despre uriașul rol activ pe care îl îndeplinește în societate.

Apariția genialei opere a tovarășului Stalin a dat un puternic avânt și a devenit o călăuză permanentă în munca științifică a Academiei Republicii Populare Române.

Academia R.P.R. a convocat o sesiune generală științifică în Martie 1951 și în lumina lucrării tovarășului Stalin despre marxism în lingvistică, a analizat întreaga ei activitate, stabilindu-și sarcinile ei de viitor în slujba construirii socialismului.

*) Articol apărut în ziarul « Scânteia » Nr. 2379 din 20 Iunie 1952.

Academia R.P.R. își pune ca principală sarcină contribuția cât mai puternică a construirea și dezvoltarea bazei și suprastructurii socialiste. Călăuzindu-se după învățăturile tovarășului Stalin, după exemplul măreț al științei sovietice și îndrumată cu dragoste de Partidul Muncitoresc Român, Academia orientează pe oamenii de știință să lege strâns munca teoretică de problemele practicii, să ajute prin cercetările științifice la rezolvarea marilor probleme ale construirii socialismului, la înfăptuirea politicii partidului, de industrializare socialistă și electrificare a țării, de dezvoltare și reconstrucție a agriculturii pe baza socialismului.

Planurile de lucru ale Academiei R.P.R. pe anul 1951, ca și pe anul 1952, au fost alcătuite în colaborare cu ministerele, întreprinderile și institutele de proiectări, în colaborare cu oamenii practicii, pe baza principiului stalinist al legăturii organice între știință și producție. În felul acesta, s'au creat condiții pentru o mai directă și mai rodnică participare a oamenilor de știință la rezolvarea problemelor tehnico-științifice ale procesului de producție din fabrici, uzine, de pe șantierele construcțiilor socialismului, canalul Dunăre-Marea Neagră, hidrocentrala « V. I. Lenin », etc.

Călăuzindu-se după exemplul mărețelor realizări ale științei sovietice și aplicând într'o măsură mai largă cuceririle ei, oamenii de știință au obținut o serie de rezultate însemnate în lupta pentru dezvoltarea forțelor productive ale patriei noastre.

Astfel, în fizică, metalurgie, energetică, mecanică, au fost elaborate proiecte pentru diferite aparate necesare industriei socialiste. Aceste proiecte au și fost predate pentru a fi introduse în producție, ministerelor și întreprinderilor respective. În geologie, s'au făcut prospecțiuni de zăcăminte importante, necesare dezvoltării industriei grele.

Cercetările în domeniul agrobiologiei și agrotehnicii, pe baza principiilor lui Miciurin și Lîsenko, contribuie la creșterea și îmbunătățirea calitativă a producției agricole. În domeniul medicinei, s'au elaborat măsuri de protecție contra unor boli profesionale, s'au introdus noi metode de tratare a unor boli, etc., ceea ce a contribuit la creșterea nivelului sanitar al poporului muncitor.

Analizând critic și autocritic realizările obținute, precum și lipsurile activității pe tărâmul științei, Sesiunea Academiei R.P.R. din Martie 1952 prin Hotărîrea adoptată, a stabilit o serie de măsuri concrete pentru îmbunătățirea cercetării științifice în țara noastră — și îndeosebi pentru legarea și mai strânsă a muncii științifice cu sarcinile construcției socialiste. În această privință este deosebit de însemnată Hotărîrea Sesiunii de a se înființa un « Comitet de sprijinire a marilor construcții ale socialismului și a întreprinderilor de bază din R.P.R. ».

Lucrarea genială a tovarășului Stalin, clarificând științific toate problemele fundamentale ale lingvisticii — problema esenței limbii, a caracterului ei ca fenomen social, a căilor și legilor ei de dezvoltare, a raporturilor ei cu producția și cu gândirea, etc., etc. — a însemnat o cotitură radicală în știința limbii.

Academia R.P.R. s'a străduit să folosească acest tezaur de învățatură pentru dezvoltarea lingvisticii în țara noastră. Pentru aplicarea învățăturilor tovarășului Stalin la studiul limbii române, pentru îmbunătățirea metodelor de predare în școli a limbii române și a limbilor materne ale minorităților naționale, Academia R.P.R. a organizat în Iulie 1951 o sesiune specială a Secțiunii de Știință a limbii, Literatură și Arte, împreună cu Ministerul Învățământului Public și cu Uniunea Scriitorilor. Debaterile acestei sesiuni la care au participat, înafară de lingviști, numeroși profesori, învățători, scriitori, oameni ai culturii, au subliniat din nou uriașa importanță a aplicării învățăturilor cuprinse în lucrarea lui I. V. Stalin despre lingvistică, pentru dezvoltarea și justa orientare a științei limbii și a tuturor ramurilor științei din țara noastră.

La această sesiune, s'au precizat și trasat sarcinile lingviștilor dela noi în legătură cu problemele învățământului, întocmirea gramaticii, a proiectului de ortografie, a dicționarului limbii române, redactarea manualelor școlare de limbă și literatură.

Sesiunea a obținut rezultate rodnice prin faptul că ea a demascat și combătut concepțiile idealiste în lingvistică, influențele marriste, saussuriene, structuraliste, cosmopolite în lingvistica noastră, subliniind cu putere că aceste concepții frânează dezvoltarea lingvisticii.

După această sesiune, munca în domeniul lingvisticii a început să se învioreze. Majoritatea lingviștilor, înțelegând că lingvistica noastră a mers în trecut pe un drum greșit și fiind hotărâți să slujească poporul, au depus eforturi pentru însușirea și aplicarea învățăturii staliniste despre limbă. S'au obținut o serie de realizări; programele de predare a limbii române și a minorităților naționale în școlile medii, precum și planurile de învățământ pentru institutele superioare, au fost restructurate; în programul școlar în clasa a XI-a s'au introdus lecții speciale, care tratează despre învățătura stalinistă cu privire la lingvistică; dicționarul limbii române în curs de întocmire de către Academia R.P.R. a fost supus unei revizuii radicale, urmând ca un volum să fie publicat încă în anul acesta; a fost întocmit proiectul de ortografie a limbii române pe care Academia R.P.R. îl supune unei largi discuții publice.

În obținerea acestor realizări, rolul hotărâtor îl are orientarea ideologică materialistă care este însușită de tot mai mulți oameni de știință, în deosebi în urma studierii și discutării lucrării tovarășului Stalin despre lingvistică.

Îndrumând și sprijinind puternic și multilateral activitatea științifică din țara noastră, Partidul Muncitoresc Român învață pe oamenii de știință să așeze la temelia întregii lor activități concepția materialismului dialectic. Încă în 1948, la prima sesiune generală a Academiei R.P.R. tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a arătat că cercetătorii din țara noastră vor găsi în știința marxist-leninistă o călăuză sigură, un sprijin pentru eliminarea influențelor culturii burghize — și că, punând la temelia activității lor materialismul dialectic, oamenii de știință vor contribui la creșterea avântului științific în patria noastră.

În opera sa « *Marxismul și problemele lingvisticii* » I. V. Stalin subliniază importanța deosebită a luptei de opinii, rolul criticii și autocriticii în dezvoltarea oricărei științe.

Tovarășul Stalin înfierează cu putere pe acei oameni de știință « dați cu lac » care nu suferă critica și nu vor să-și lichideze greșelile, care tind să se închidă în carapacea lor și creează o atmosferă de gătuire a criticii și autocriticii.

Urmând îndemnul tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej de a folosi din plin această învățătură de mare însemnătate a tovarășului Stalin și inspirându-se din marile debateri științifice din U.R.S.S., Academia R.P.R. urmărește ca schimbul creator de păreri în problemele științifice, critica și autocritica să constituie o parte integrantă, o metodă obișnuită în activitatea și viața institutelor noastre de cercetări.

Introducerea și folosirea tot mai curajoasă a criticii a contribuit în mare măsură la progresele făcute în lupta pentru lichidarea lipsurilor pe care le mai avem, pentru orientarea ideologică justă, materialistă a științei, pentru combaterea și lichidarea rămășițelor idealismului și cosmopolitismului în diferite domenii ale științei.

Hotărîrea Sesiunii Academiei R.P.R. din Martie a. c. subliniază că, « numai printr'o atitudine combativă de pe pozițiile materialismului consecvent și a științei adevărate, pot fi izgonite din știință, idealismul și metafizica ». Situându-se pe aceste poziții, numeroși oameni ai științei au scos la iveală și au criticat o serie de lipsuri existente încă în activitatea științifică, au luat atitudine fermă împotriva rămășițelor și influențelor idealiste și cosmopolite din diferite ramuri ale științei. A reeșit că, în activitatea Institutului de Lingvistică din București și în munca unor lingviști ca Al. Rosetti, Al. Graur, Iorgu Iordan, există deficiențe deosebit de serioase. Având o poziție antiștiințifică, idealistă și retrogradă, precum și o atitudine intolerantă față de critică, ei s'au pus în mod perseverent deacurmezișul eforturilor Academiei R.P.R. și ale lingviștilor din țara noastră de a dezvolta cercetările în domeniul limbii pe singurul drum cu putință, pe drumul materialismului dialectic.

Având în vedere că poziția acestor lingviști a fost dăunătoare progresului culturii socialiste, Prezidiul Academiei R.P.R. a luat măsuri de reorganizare a conducerii Institutului de Lingvistică din București, numind în fruntea acestuia cercetători hotărîți să asigure, printr'o muncă însuflețită, plină de elan patriotic, orientarea justă și dezvoltarea lingvisticii noastre pe baza învățăturilor marelui Stalin.

De asemenea Prezidiul Academiei R.P.R. a hotărît organizarea unei largi debateri în jurul dicționarului limbii române, revizuirea materialului adunat pentru atlasul lingvistic, etc. pentru a asigura înflorirea științei limbii în R.P.R.

În Sesiunea Academiei din Martie a. c., trecându-se în revistă succesele însemnate obținute de oamenii de știință din țara noastră în munca lor creatoare pusă în slujba poporului, au fost totodată desvăluite și combătute unele influențe

idealiste, machiste și cosmopolite în fizică, rămășițe ale virchowismului și morganismului în biologie și medicină, unele infiltrări ale teoriei idealiste a mezomeriei în chimie, etc. Sesiunea a arătat că influența acestor teorii antiștiințifice a împiedecat pe unii oameni de știință dela Institutul de Fizică, Inframicrobiologie, Biochimie, etc., să obțină rezultate mai remarcabile în munca științifică și să contribuie în mod mai eficace la rezolvarea sarcinilor construcției socialiste în patria noastră.

Învățătura tovarășului Stalin despre necesitatea aplicării createorie a marxismului în toate domeniile științei, precum și a folosirii sistematice a schimbului de păreri și a luptei de opinii — condiții fundamentale în dezvoltarea științelor — constituie și va constitui și pe viitor pentru Academia R.P.R. un îndreptar de cel mai mare preț. Recentă Sesiune a Academiei R.P.R. a și luat o serie de măsuri cu privire la organizarea de sesiuni și debateri științifice — de pildă în domeniul tehnicii, al medicinei, — la activizarea și înviorarea secțiilor Academiei și a Consiliilor Științifice ale Institutelor.

Geniala lucrare a tovarășului Stalin « Marxismul și problemele lingvisticii » este în întregime străbătută de nobila idee a folosirii științei în slujba progresului, a poporului muncitor, a socialismului și a păcii.

Această idee înălțătoare, care luminează marea misiune a științei de a ușura munca pașnică a omului, de a-i ridica neîncetat nivelul de trai, de a-l face stăpân și transformator al naturii contrastează puternic, în special în zilele noastre, cu preocupările canibalice ale pseudo-savanților burghezi, reacționari, din țările capitaliste, aflați în slujba imperialismului american ațâțator la război.

Geniala intervenție a tovarășului Stalin pentru lămurirea problemelor de lingvistică în condițiile în care în țările capitaliste și mai ales în S.U.A. bântue cu furie isteria războinică, este o strălucită dovadă a preocupărilor pașnice și a nesdruncinatei încrederi pe care popoarele U.R.S.S. o au în triumful cauzei păcii.

Călăuzindu-se după învățătura stalinistă despre locul și rolul științei în societate, știința noastră luptă și trebuie să lupte tot mai ferm pentru întărirea și dezvoltarea bazei și suprastructurii socialiste din patria noastră, trebuie să ducă o luptă necruțătoare contra sălbăticiiei imperialiste, să combată cu intransigență, fără șovăire, pseudoștiința burgheză, misticismul, obscurantismul și influențele lor — acestea fiind arme care pregătesc imperialismului american terenul agresiunii împotriva U.R.S.S. și a țărilor de democrație populară.

La cea de a doua aniversare a apariției lucrării tovarășului Stalin privitoare la marxism în lingvistică, Academia R.P.R., membrii și colaboratorii săi științifici, precum și toți oamenii de știință cinstiți din țara noastră, mergând cu hotărîre pe drumul luminos pe care îi călăuzește partidul în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, sunt mândri că se găsesc în slujba poporului, în slujba umanității, în slujba păcii, în slujba marilor idei de progres al căror stindard îl poartă genialul corifeu al științei, I. V. Stalin.